

HATÁROZAT

A Győri Regionális Fegyelmi Bizottság Elnöke által kijelölt dr. ... fegyelmi tanácsa dr. ... ügyvéd (KASZ: 36080791) ellen az F/48/2021. számú fegyelmi eljárásban 2022. március 11. napján megtartott zárt fegyelmi tárgyaláson meghozta az alábbi határozatát.

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Üttv.) 131. § (3) bekezdés a) pontja értelmében dr. ... (szül: an.:) eljárás alá vont ügyvéddel szemben

„az eljárást megszünteti”.

Ezen határozattal szemben az eljárás alá vont ügyvéd, valamint a fegyelmi biztos a másodfokú fegyelmi tanácshoz fellebbezhet. A fellebbezést az elsőfokú határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül az elsőfokú fegyelmi tanácsnál kell benyújtani és elő kell terjeszteni a fellebbezés indokait is. Ha a fellebbezés papír alapon terjesztik elő, azt két eredeti példányban kell benyújtani.

A fellebbezésben akkor lehet új tényre vagy bizonyítékra hivatkozni, ha a fellebbező az elsőfokú eljárásban arra önhibáján kívül nem hivatkozott.

A területi kamara elnöke a fegyelmi biztost a fellebbezési határidő lejártát megelőző harmadik munkanapig utasíthatja fellebbezés előterjesztésére.

A fellebbezés a határozat végrehajtására halasztó hatályú.

Az eljárásban felmerült költségeket a Megyei Ügyvédi Kamara viseli.

Indokolás:

Az eljárás alá vont ügyvéd ... óta tagja a ... Megyei Ügyvédi Kamarának. Vele szemben fegyelmi eljárás lefolytatására ezen eljárást megelőzően nem került sor.

Eljárás alá vont ügyvéd a személyi körülményeiről nyilatkozatot nem tett, így az erre vonatkozó megállapításokat a fegyelmi tanács a határozatból mellőzi.

A ... Rendőrkapitányság (a továbbiakban bejelentő) ... ált ügyszám alatt „szignalizáció”-ként megjelölt ügyszám tartalma szerint fegyelmi eljárás megindítására irányuló panaszt terjesztett elő 2021. augusztus 02. napján (a továbbiakban bejelentés). A bejelentő nyomozást folytatbü számon csoportosan elkövetett garázdaság büntette és más bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt. A büntetőügyben 2021. július 31. napján 3:30 órától megkezdett forrónyomos intézkedések során szükségessé vált három fiatalkorú személy gyanúsított kihallgatása és szembesítése. Mivel a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyek nem kívántak védőt meghatalmazni, a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 682 § (1) bekezdése alapján pedig a fiatalkorú terheltek érdekében védő részvétele kötelező, ezért a bejelentő mindhárom terhelt vonatkozásában védő kirendeléséről határozott. A védők kijelöléséről szóló elektronikus értesítések megérkezését követően a bejelentő többek között eljárás alá vont ügyvédet visszahívható mobiltelefonról kísérelte meg értesíteni, azonban nem volt elérhető. A bejelentés időpontjáig eljárás alá vont ügyvéd nem kereste a bejelentőt.

Bejelentő előadta, hogy két gyanúsított esetében helyettes védő kirendelésére került sor, azonban ez jelentős többletfeladatot rótt rá, mivel a hívott ügyvédek többsége nem volt

elérhető, vagy nem tudott megjelenni. Emiatt vált szükségessé többek között az előállítások időtartamának meghosszabbítása, azonban a szembesítéseket így sem lehetett végrehajtani. Jelezte továbbá, hogy a bejelentést megelőző – közelebbről meg nem határozott – időszakban problémaként merült fel, hogy hivatali munkaidőn kívül a kirendelt védők nem elérhetőek, vagy elfoglaltságuk esetén a Be. 42 § (4) bekezdés e) pontja alapján helyettesítésükről nem tudnak, vagy nem kívánnak gondoskodni. Emellett gyakran győri székhelyű védő kerül kijelölésre, akinek megjelenése – a földrajzi távolságra figyelemmel – sok időt vesz igénybe. Erre tekintettel kérte a Győr-Moson-Sopron Megyei Ügyvédi Kamara Elnökének intézkedését, hogy a hasonló esetek elkerülése céljából tegye meg a szükséges intézkedéseket, és erről bejelentőt értesítse.

A Vezető Fegyelmi Biztos az előzetes vizsgálatot 2021. szeptember 15. napján a 2. sorszámú iratával elrendelte azzal, hogy a bejelentés az Üttv. 1 § (1) és (3) bekezdésébe, valamint a 36 § (2) és (5) bekezdésébe, valamint a 107 § a) pontjába ütköző fegyelmi vétség elkövetésének gyanúját alapozza meg.

A 4. sorszámú iratában 2021. szeptember 22. napján az eljárás alá vont ügyvéd észrevételt terjesztett elő. Vitatta, hogy fegyelmi vétséget valósított volna meg. Állította, hogy az Üttv. 107 § a) pontja szerint őt sem szándékosság, sem gondatlanság a történetek kapcsán nem terheli. A bejelentésben foglalt tényeket túlnyomórészt nem vitatta.

Előadta, hogy elektronikus üzeneteit visszanezve az ő kirendelésére vonatkozó elektronikus értesítés 2021. július 31. napján 5:40-kor érkezett meg a bejelentő elektronikus rendszerébe. 2021. július 31-én szombaton, 6 óra 13 perckor volt egy nem fogadott hívása a ... hívószámról, amíg a fürdőszobába tartózkodott, és már nem ért oda telefonjához, hogy azt felvegye. Az ismeretlen hívószámot nem hívta vissza, azt téves hívásnak gondolta. Később, 2021. augusztus 31-én ugyanerről a hívószámról kapott megkeresést a ... Rendőrkapitányságról, így ekkor tudta azt azonosítani, hogy feltehetően 2021. július 31-én is a ... Rendőrkapitányságról hívták. Állította, hogy 2021. július 31. napján a nevezett hívószámról egyetlen hívást – a nem fogadott hívást – indították felé, és ezt követően aznap sem újabb telefonhívásokat, sem SMS üzenetet nem kapott erről a hívószámról.

Még 2021. július 31. napján, mintegy másfél órával az ismeretlen hívást követően telefonja jelezte, hogy elektronikus üzeneteket kapott. A levelező rendszerbe belépve látta, hogy a Magyar Ügyvédi Kamara kirendelt védőnek jelölte ki. A kijelölésről szóló értesítést nem kötötte össze az ismeretlen számról történő telefonhívással, nem feltételezte, hogy a kijelölés miatt hívták. Előadta, hogy személyes tapasztalatai szerint az éjjeli, vagy hétvégi időszakban kirendelés tárgyában tett telefonhívásokat a kirendelő hatóságok többször is megismétlik, amennyiben éppen nem érik el a kirendelt védőt, de arra is volt példa, hogy SMS-t is küldtek. Érvelt azzal, hogy a kijelölésről szóló értesítés még nem feltétlenül jelent egyben halaszthatatlan nyomozati cselekményen történő megjelenést is, sok esetben a kirendelést is csak hetekkel az értesítés után kapja meg.

A Vezető Fegyelmi Biztos az 5. sorszámú 2021. november 30. napján kelt határozatával az előzetes vizsgálatot megszüntette, egyben az eljárás alá vont ügyvédet figyelmeztetésben részesítette. Álláspontja szerint a panaszolt ügyvéd 1 rendbeli gondatlanul elkövetett fegyelmi vétséget valósított meg, azonban annak kisebb súlyára tekintettel az alkalmazott jogkövetkezményt arányban állónak látta. Indoklásában előadta, hogy a panaszolt ügyvéd szerepel, a büntető ügyekben kirendelhető, és ügyeletet vállaló ügyvédek listáján. 2021.07.31. napján a fenti számú büntetőügyben kirendelésre került fiatalkorú terhelt védőjeként, az értesítés még aznap 5:40-kor jelent meg az informatikai rendszerben. Ezt követően a nyomozó hatóság 06:13-kor kezdeményezett telefonhívással kísérelte meg panaszolt ügyvéd értesítését, aki azonban nem vette fel a telefont. A nyomozó hatóság több hívást nem kezdeményezett és panaszolt ügyvéd sem hívta vissza a hívót. A halaszthatatlan nyomozási cselekményre tekintettel a nyomozó hatóság helyettes védőt rendelt ki az ügyben és

szükségessé vált a gyanúsított előállításának meghosszabbítása is. A határozat hivatkozott az Üttv. 1 § (1) és (3) bekezdésére, 36 § (2) bekezdésére, 107 § a) pontjára, valamint a kirendelhető ügyvédek jegyzékéről, valamint a kirendelt ügyvédek kijelöléséről szóló 9/2018. (V.25.) MÜK szabályzat 4.2 és 4.3 pontjára. Leszögezte, hogy a tényállás és az idézett jogszabályhelyek alapján az ügyvédnek a hivatása gyakorlása során minden esetben fokozott gondossággal, az ügyfél érdekeinek szem előtt tartásával, azok elsődlegességének elve szerint kell eljárnia. Különös gondossággal kell eljárni a büntetővédelem ellátása során, ahol azonnali eljárási cselekmények válhatnak szükségessé, és amelyek adott esetben védő kötelező részvételét igénylik. Az eljárási cselekményeknek a védő gondatlansága miatti esetleges késedelme az ügyfél érdekeinek később esetleg már nem reparálható sérelmét okozhatják. A kirendelést és ügyeletet vállaló ügyvédnek számolnia kell azzal, hogy bármely időpontban szükségessé válhat védőkénti eljárása. Az erről történő értesítés rendszerint telefonon történik, így a szükséges gondosság tanúsítása esetén elvárható lett volna a panaszolt ügyvédtől a telefonhívás fogadása, vagy ennek objektív okból történt elmulasztása esetén a hívó visszahívása. Különösen indokolt lett volna ez azt követően, hogy védőkénti kirendeléséről tudomást szerzett. A panaszolt ügyvéd mulasztása miatt védenca a szükségesnél tovább állt kényszerintézkedés hatálya alatt.

2021. december 08. napján 6. sorszám alatt az eljárás alá vont ügyvéd a törvényes határidőn belül fellebbezést terjesztett elő, kérve a fegyelmi eljárás lefolytatását. Kifogásolta, hogy a határozat kizárólag a bejelentést veszi figyelembe, és annak hiteleségét és valóság tartalmát kétely nélkül elfogadja, az eljárás alá vont ügyvéd védekezésével és hivatkozásaival pedig érdemben nem is foglalkozik. Vitatta az esetleges mulasztás okozatosságát, kifogásolta a határozat bizonyítékokat értékelő tevékenységét. Indítványozta a büntetőeljárás iratainak beszerzését.

A fellebbezésre tekintettel 7. sorszám alatt a Vezető Fegyelmi Biztos az 5. sorszámú előzetes vizsgálatot lezáró határozatot visszavonta, és fegyelmi eljárást kezdeményezett. Utalt rá, hogy az Üttv. 123 § (4) bekezdése, illetve a FESZ szabályzat 18.2 pontja alapján az eljárás alá vont ügyvéd beadványára tekintettel a fegyelmi eljárást szükségszerűen le kell folytatni. A panaszügy iratait a Győri Regionális Fegyelmi Bizottság Elnökéhez továbbította.

A fegyelmi tanács elnökének és tagjainak kijelölését követően a fegyelmi tanács a fegyelmi ügy tárgyalására idézte a Vezető Fegyelmi Biztost, és az eljárás alá vont ügyvédet.

13. sorszám alatt 2022. január 19. napján az eljárás alá vont ügyvéd észrevételeket terjesztett elő. Az eljárásban tett korábbi nyilatkozatait változatlanul fenntartotta. Továbbra is vitatta, hogy terhére fegyelmi vétség elkövetése lenne megállapítható. Új érvelésként előadta, hogy álláspontja szerint 2021. július 31. napján az elektronikus rendszerbe 5:40-kor érkezett értesítő, illetve 6:13-kor megejtett hatósági telefonhívás időpontjában őt még nem lehetett kirendelt védőnek tekinteni, ugyanis ahhoz az is szükséges, hogy a kirendelés tényéről ő értesüljön. Érvelt a Be. szabályaival a kirendelt védői jogviszony létrejöttének időpontjára nézve, illetve hivatkozott az Alkotmánybíróság 8/2013. számú AB határozatában foglaltakra. Hivatkozott arra, hogy a védőnek küldött értesítés szükségszerűen adathiányos, hiszen abban az ügy tárgyát képező bűncselekményről, illetve a terheltről adatok nincsenek. Az csupán a kirendelő hatóságot, székhelyét és az ügyszámot tartalmazza. Hivatkozott az ilyen esetben érkező értesítések szövegére, miszerint az nem minősül a büntetőeljárás szabályai szerinti kirendelésnek, és a kirendelés igazolására sem alkalmas. A tényleges kirendelésről a kirendelő szerv dönt, és a kirendelő határozattal együtt a kirendelő szerv kell, hogy arról a kirendeltet értesítse. Vitatta, hogy a bejelentő megküldte volna neki a kirendelő határozatát, ezzel pedig megsértette a Be. 364 § (1) és (2) bekezdésében, a 46 § (2) bekezdésében és 130 § (1) bekezdés b) pontjában írtakat, ennél fogva a kirendelt védői tisztség sem jött létre, így az Üttv. 36 § (2) bekezdésében írtak megszegése sem jöhet szóba. Eljárás alá vont ügyvéd 2021. július 31. napján csak a MÜK által üzemeltetett elektronikus rendszerből kapott értesítést

arról, hogy őt kijelölték, ami azonban a fentiek alapján eljárás alá vont ügyvéd szerint nem jelenti azt, hogy őt az Üttv. és a Be. szerinti jogok illetnék, vagy kötelezettségek terhelnék. Kifogásolta, hogy a fegyelmi eljárást megszüntető, egyúttal őt figyelmeztetésben részesítő határozat lényegében azt róta a terhére, hogy nem fogadta a telefonhívást, ami így szerinte azt jelenti, hogy az ügyeletben lévő ügyvéd nem mehet színházba, moziba, istentiszteletre stb. Ez az elvárás azonban az objektív gondossági kötelesség teljes félreértelmezése. Indítványozta a fegyelmi eljárás megszüntetését.

2022. március 11. napján a Győri Regionális Fegyelmi Bizottság kijelölt Fegyelmi Tanácsa zárt fegyelmi tárgyalást tartott, amelyen az idézettek szabályszerűen megjelentek. A Vezető Fegyelmi Biztos álláspontja szerint 2021. július 31. napján 6 óra 13 perckor a Rendőrkapitányság telefonhívást kezdeményezett az eljárás alá vont ügyvéd irányába, de nem tudtak vele kapcsolatot teremteni, mert a csörgő telefont nem vette fel. Kirendelésére is sor került, ami már ezt megelőzően 5 óra 40 perckor az informatikai rendszerben megjelent. Ezt követően több telefonhívást nem kezdeményeztek, az eljárás alá vont ügyvéd nem jelentkezett, így a bejelentés szerint helyettes védő kirendelése vált szükségessé. A gyanúsított előállítása emiatt hosszabb időt vett igénybe, hosszabb ideig állt kényszerintézkedés hatálya alatt. Az eljárás alá vont ügyvéd a későbbiek során az elektronikus üzenetből a kirendelésről tudomást szerzett, és megfelelő gondosság tanúsítása mellett kellett volna feltételeznie a kirendelés és a korai telefonhívás közötti összefüggést, ezt tisztázni kellett volna. Eljárás alá vont ügyvéd nemcsak kirendelést, hanem ügyeleti feladatokat is vállal, ez szorosabb kötelem, mint a szabad ügyfélvállalás. Ha valaki ezt vállalta, akkor éjjel-nappal adott esetben rendelkezésre kell állnia nemcsak a bűnüldöző hatóságok, hanem a védelem részére is, hogy őt hátrány ne érje. Vitatta, hogy a bejelentéssel érintett másik két – szintén telefonon el nem ért – védő ügye jelen ügygel analógiába állhatna, tekintettel arra, hogy ott másképpen alakultak a dolgok, és a másik két ügy megítélése ügyvédi titok okán nem szüremkedhet bele ebbe az eljárásba. Jelezte továbbá a, hogy a gyanúsítottakat ért hátrány, az előállítás kapcsán eltelt idő kizárólag a bejelentésből került megállapításra, az ezzel kapcsolatos panaszolti észrevételek csupán a feltételezés talaján állnak, erre nézve konkrét adatok nem állnak rendelkezésre.

Eljárás alá vont ügyvéd a fegyelmi tárgyaláson fenntartotta korábbi írásbeli beadványaiban foglaltakat. Hangsúlyozta, hogy a büntetőeljárás iratainak ismerete nélkül maga sem tud konkrét tényállításokat tenni, korlátozottan tud így védekezni. Sérelmezte, hogy úgy került megállapításra fegyelmi felelőssége, hogy nem lettek beszerezve az ügy iratai. Vitatta, hogy az elektronikus kijelölő rendszer elektronikus üzenetén felül kirendelő határozatot kapott volna. Hangsúlyozta, hogy a kirendelt védő jogait és kötelezettségeit a Be. tartalmazza, és mindaddig, amíg a Be. szerint nem jön létre kirendelt védői státusz, addig őt ügyvédként a kirendelt védői feladatok nem jogosítják és nem is kötelezik. Mivel az elektronikus értesítési rendszerből kapott üzenetben nincs megjelölve a védelem, ezért az Üttv. 36 § (1) bekezdésének relációjában kapcsolatot sem tud vele felvenni. Álláspontja szerint mindaddig, amíg a hatóság őt ki nem rendeli, a kirendelt védői státusz nem jön létre.

A Vezető Fegyelmi Biztos a végindítványában fenntartotta, hogy az eljárás alá vont ügyvédnek körültekintőbben kellett volna eljárnia. Amikor a kirendelésről tudomást szerzett, akkor a korábban kezdeményezett telefonhívásra is tekintettel elvárható lett volna annak a tisztázása, hogy az ügyelet során ellátandó védői feladatról van szó, ami azonnali intézkedést kíván. Úgy vélte, hogy az előzetes vizsgálatot lezáró határozatban alkalmazott jogkövetkezmény elegendő lett volna az eljárás alá vont ügyvéddel szemben. Ám így, hogy az eljárás alá vont ügyvéd a fegyelmi eljárás folytatását kívánta, most már nincs arra jogszabályi lehetőség, hogy figyelmeztetésben részesüljön, ezért vele szemben fegyelmi büntetést kell kiszabni, ami a Vezető Fegyelmi Biztos álláspontja szerint a súlyosítási tilalom jogellenes áttörését is jelentheti. Alapvető jogelvvvel ellentétben állónak tartotta, hogy annak ódiúmával kereshet az eljárás alá vont ügyvéd jogorvoslatot, hogy súlyosabb büntetésben részesülhet. Eljárásjogi sajátosság miatt az eljárás megszüntetésére tett indítványt.

Eljárás alá vont ügyvéd a végnyilatkozatában korábbi nyilatkozatait fenntartotta, fegyelmi felelősség őt álláspontja szerint nem terheli, hangsúlyozta a rendőrség kirendelés kapcsán követett gyakorlatát.

A bejelentő bejelentése, a Vezető Fegyelmi Biztos előzetes vizsgálatot elrendelő végzése, az előzetes vizsgálatot lezáró határozat, a bejelentő 2021.07.31. napján 5.34-kor kiadott kijelölés iránti megkeresése, valamint az eljárás alá vont ügyvéd írásbeli (2021.09.22., 2021.12.08., 2022.01.19.) és tárgyaláson tett nyilatkozatai, valamint a ... Megyei Ügyvédi Kamara közreműködésével a Magyar Ügyvédi Kamara által működtetett elektronikus kijelölő rendszer adatai alapján a fegyelmi tanács az alábbi tényállást állapította meg.

Eljárás alá vont ügyvéd saját önkéntes jelentkezése alapján szerepel a ... Megyei Ügyvédi Kamara által vezetett adatbázisban, mint büntetőügyben kirendelhető ügyvéd, egyúttal úgy is, mint ügyeletet vállaló, ekként az ügyeleti névjegyzékben is szereplő ügyvéd.

A bejelentőbü számon csoportosan elkövetett garázdaság büntette és más bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt 2021. július 31. napján 3:30 órától megkezdett forrónyomos intézkedések során három fiatalkorú személyt gyanúsítottként állított elő, és a Be. 682 § (1) bekezdése alapján a fiatalkorú terhelt részére 5 óra 34 perckor hozott határozatával védő kijelölését kezdeményezte a Magyar Ügyvédi Kamara elektronikus adatbázisából. Az elektronikus rendszer az eljárás alá vont ügyvédet jelölte ki kirendelt védőnek, és erről még aznap, 5 óra 40 perckor küldött elektronikus üzenetében tájékoztatta a bejelentőt. Ezt követően a bejelentő szolgálatot teljesítő ügyintézője aznap 6 óra 13 perckor visszahívható telefonszámról hívást kezdeményezett az eljárás alá vont ügyvéd felé, aki azonban a telefont nem vette fel. A bejelentő több telefonhívást nem kezdeményezett, SMS üzenetet nem küldött. Eljárás alá vont ügyvéd a telefonszámot nem hívta vissza és a bejelentővel később sem vette fel a kapcsolatot. A sikertelen telefonhívást követően mintegy másfél órával eljárás alá vont ügyvéd elektronikus üzenetet kapott a Magyar Ügyvédi Kamarától e-mail útján, amelyben arról szerepelt értesítés, hogy őt a bü. számú ügyben bejelentő számára védőként jelölte. Az értesítés tartalmazta a figyelmeztetést, hogy az nem minősül a büntetőeljárásról szóló kirendelésnek, felvilágosítást az ügyről és a terheltről a Kamara nem tud adni, csupán arról ad tájékoztatást, hogy a kirendelést vállaló ügyvéd adatait a kijelölést kérő hatóság részére átadták. Ekként az értesítésben nem szerepelt a védendő terhelt neve, de még csak az arra való utalás sem, hogy az eljárás alá vont ügyvédet az ügyeletet is vállaló kirendelhető ügyvédek névjegyzékéből választották ki. A bejelentő nem hozott, így nem is küldött határozatot eljárás alá vont ügyvéd védőkénti kirendeléséről sem eljárás alá vont ügyvédnek, sem a Kamarának. Ehelyett a terheltek őrizetét meghosszabbította, helyettes védő kirendeléséről határozott, és a büntetőeljárást lefolytatta. Tényként állapítható meg, hogy eljárás alá vont ügyvéd a büntetőeljárásban védői feladatokat egyáltalán nem látott el, mert védői kirendelésére végül a fent vázoltak szerint nem került sor.

A Fegyelmi Tanács vizsgálta az eljárás alá vont ügyvéd azon védekezését, hogy az ügyeletet is vállaló kirendelhető ügyvédek egyéb civil elfoglaltságai mennyiben jelenthetik akadályát a kirendelő hatóságokkal való kapcsolatfelvételnek.

A kirendelhető ügyvédek jegyzékéről, valamint a kirendelt ügyvédek kijelöléséről szóló 9/2018. (V. 25.) MÜK szabályzat 1.1 pontja szerint a területi kamara a kirendelhető ügyvédekről névjegyzéket vezet, amelybe az 1.4 pont szerint a jelentkezés elsősorban önkéntességi alapon történik. A 4.1 pont szerint a területi kamara az Üttv. 36 § (3) bekezdésének eleget téve ügyeleti névjegyzéket is vezet. A 4.2. pont szerint az ügyeleti időszak a pihenő- és munkaszüneti napok mellett magában foglalja a 18 és 8 óra közötti időszakot is. A 4.3 pont szerint az ügyeleti névjegyzékbe történő felvétel is önkéntességi alapon történik. Az ügyeleti névjegyzékbe történő felvétellel az ügyvéd tudomásul veszi és vállalja, hogy kijelölésére és kirendelésére hétköznap 8 és 18 óra közötti időtartamon kívül, valamint pihenő- és munkaszüneti napon is sor kerülhet, és az együtt jár az ügyeleti feladatok ellátási kötelezettségével.

2021. július 31. napja szombatra, ügyeleti időszakra esett a 9/2018. (V.25.) MÜK szabályzat szerint. Eljárás alá vont ügyvéd saját önkéntessége folytán nemcsak a kirendelhető ügyvédek nyilvántartásában, hanem az ügyeletet is vállaló kirendelhető ügyvédek nyilvántartásában szerepelt.

Ezt követően abban szükséges állást foglalni, hogy a 9/2018. (V.25.) MÜK szabályzatban rendezett ügyeleti rendszer pontosan milyen jogi megítélés alá is esik, illetve milyen kötelezettségek is terhelik ebben a körben a névjegyzékben szereplő ügyvédet. A szabályzat maga az ügyelet fogalmát nem adja meg, csupán annyit tartalmaz, hogy az ügyvéd tudomásul veszi, miszerint kijelölésére és kirendelésére az ügyeleti időszakban is sor kerülhet, és ez együtt járhat az ügyeleti feladatok ellátásának kötelezettségével.

Legközelebbi jogágként a munkajog tartalmaz arra nézve definíciót, hogy ügyelet, illetve készenlét alatt pontosan milyen jellegű feladatok is terhelik a feladatvégzőt. A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban Mt.) 110 §-a szerint ügyelet és készenlét alatt is a munkavállalót rendelkezésre állási kötelezettség terheli, és csupán abban van különbség, hogy a rendelkezésre állás időtartama alatt a tartózkodás helyét a munkáltató (ügyelet), vagy a munkavállaló (készenlét) határozza-e meg. A 9/2018. (V.25.) MÜK szabályzat 4.1 pontja csupán a „földrajzi egység” kifejezést használja, ami jelen esetben az eljárás alá vont ügyvéd szempontjából ... Megye területi egységét jelenti. Egyebekben azonban nem tartalmaz rendelkezést az ügyeletet is vállaló ügyvéd tartózkodási helyére nézve, így az ügyvédi ügyeleti tevékenység formálisan sokkal inkább a készenlét szabályainak felel meg. Ez nem jelenti azt természetesen, hogy az ügyvédre vonatkozó jogszabályok relációjában a munkajogi szabályok egy az egyben alkalmazhatóak lennének, csupán ezen analógia segítségével világítható meg jobban a kötelezettség mibenléte. Ennek nyomán a fegyelmi tanácsnak az az álláspontja, hogy ügyeleti időszakban a kirendelést és egyúttal ügyeletet is vállaló ügyvédnek a földrajzi egységen belül elérhetőnek kell lennie, és készen kell állnia halaszthatatlan nyomozati cselekmények esetén az ügyeleti feladatok ellátására. Ez pedig kizárja, hogy az ügyeleti időszakban az ügyeletet is vállaló kirendelhető ügyvéd olyan tartós civil tevékenységbe kezdjen, esetleg a földrajzi egységtől olyan távolságban legyen, amely akadályozza őt az kirendelési feladatok ellátásában. Nem ért egyet tehát a fegyelmi Tanács az eljárás alá vont ügyvéd azon védekezésével, hogy ügyeletben a tartós lekötöttséget eredményező civil elfoglaltságok (úgy, mint a példaként említett színház, mozi, istentisztelet) korlátlanul végezhetőek lennének. Mindez nem jelenti természetesen azt, hogy az ügyvéd az ügyeleti időszakon belül egyáltalán ne látogathatná ezeket az intézményeket, azonban vállalt kötelezettségének akkor tud eleget tenni, ha ezen időszak alatt is elérhető, esetleg a hívás átirányításával készen áll a telefonhívások, elektronikus üzenetek fogadására, vagy ezen tevékenységeit már előre úgy szervezi, hogy azok az ügyeleti feladatok elvégzését ne akadályozzák.

Kétségtelen tény ugyanakkor, hogy az ügyeleti kirendelést is vállaló ügyvédeknek is akadhat olyan előre nem tervezett elfoglaltsága, amely akadályát jelentheti például egy telefonhívás fogadásának. Ebben a körben a Fegyelmi Tanács csupán utal az emberi szükségletekre, esetleg olyan helyzetekre, ahol hívást fogadni tilos (például tárgyalóterem, esetleg gépi meghajtású jármű vezetése közben). Az emberek közötti érintkezésnek az elektronikus kapcsolattartás vált az általános formájává. A fegyelmi tanács csupán utal arra, hogy jelenleg is, de még a rendszerváltás előtti időkben is általános kamarai előírás volt az ügyvédek számára, hogy legalább vezetékes telefonos elérhetőséggel rendelkezniük kell. Az ügyvédi tevékenységnek ugyanis szükségszerű velejárója, hogy az ügyfelek és hatóságok adott esetben rövid úton igyekeznek kapcsolatba kerülni az ügyvéddel, vele időpontot, megbízást, cselekményeket is így egyeztetnek. Másrészről viszont éppen az elektronikus kapcsolattartási formák elszaporodása, általánossá válása folytán a beérkező hívások, üzenetek gyakran nincsenek összefüggésben a képviselői tevékenységgel. Kéretlen közvélemény-kutatások, adakozásokra felhívások, ismeretlen személyek részéről érkező ad-hoc tanácskérések is számtalanszor előfordulnak. A hívó fél nyilvánvalóan ráér a hívás lebonyolítására, hiszen időt

szánt a telefonhívásra. A hívott fél szükségszerűen távol van a hívó féltől, ezért a hívó nem tudhatja, hogy a hívott vajon készen áll-e a telefonhívás fogadására, ráér-e a beszélgetés lebonyolítására, esetleg nincs-e éppen olyan helyzetben – például a fent említett akadályok esetén – amikor telefonhívást képtelen fogadni. Éppen ezért a telefonhívások lebonyolítása során nemcsak a hívottat terheli egyfajta együttműködési kötelezettség abban a tekintetben, hogy az érkező hívásokat mindenáron felvegye, vagy éppen amint teheti, visszahívja a hívott számot, hanem a hívó felet is terheli az a fajta együttműködési kötelezettség, hogy amennyiben a hívás sürgős, úgy azt a mostanra bőségesen rendelkezésre álló elektronikus eszközök segítségével külön is jelezze. Köztudomású, hogy a hívás sürgösségét hatósági eljárásokban és azokon kívül a civil érintkezésekben is a telefonhívás rövid időn belüli megisméltésével, esetleg sms, viber, messenger stb. üzenetek útján jelzik egymásnak az emberek. A 9/2018. (V. 25.) MÜK szabályzat 1-3 f) pontja alapján a kirendelhető ügyvédek névjegyzéke tartalmazza az ügyvédek telefonszámát, így például sms üzenet akadálytalanul küldhető a hívott félnek.

Az eljárás alá vont ügyvéd által hivatkozott 8/2013. (III. 1.) AB határozat – egyébként éppen a bejelentő kirendelési gyakorlatát elemezve – arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében rögzített védelemhez fűződő alkotmányos alapjog azt követeli meg a bűnügyekben eljáró hatóságoktól, hogy biztosítsák az alapjogban rejlő részjogosítványok hatékony érvényesülését, tehát a védő kirendelése, a védő értesítése, és a védő részére a megjelenés lehetőségének biztosítása a büntetőügyben eljáró hatóságok kötelezettsége, egyúttal érdeke is. (AB határozat [42]-[45] bekezdései)

Tényként rögzíthető, hogy sem az Üttv, sem a FESZ, sem a 9/2018. (V.25.) MÜK nem tartalmaz arra nézve konkrét előírást, hogy a kirendelt vagy éppen kirendelendő ügyvéd és a hatóság egymás között konkrétan milyen módon, hány telefonhívás lebonyolítását megpróbálva, hány üzenetváltás lebonyolítását megpróbálva köteles egymással a kapcsolatot tartani. A Be. 47 §-a azonban már tartalmaz közelítő szabályokat az alábbiak szerint:

A Be. 47. § (1) bekezdés c) pontja szerint a vádemelés előtt a nyomozó hatóság vagy az ügyészség a helyettes védőre vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával gondoskodik védő jelenlétéről, ha a kijelöléskor a kijelölt védő szabályszerű idézése vagy értesítése a védő elérhetlensége miatt nem lehetséges, és az eljárási cselekmény elvégzése nem mellőzhető.

Az (1a) bekezdés szerint ha az (1) bekezdés c) pontja alkalmazásában az idézés vagy az értesítés 113. § (3) bekezdése szerinti sürgős, illetve 113. § (4) bekezdése szerint történő kibocsátása esetén a kijelölt védő akkor minősül elérhetetlennek, ha a nyomozó hatóság vagy az ügyészség a jogszabályban meghatározott kapcsolatfelvételi lehetőségek útján egy óra alatt nem tud kapcsolatba lépni a kijelölt védővel.

Mindebből éppen az a következtetés vonható le, hogy egyetlen sikertelen telefonhívás nem elegendő az AB határozatban kifejtett büntetőhatósági kötelezettség/érdekeltség átfordítására a jogi képviselőre.

Jelentősége van annak is, hogy a nyomozó hatóság nem küldött kirendelő határozatot az eljárás alá vont ügyvéd részére.

A Be 46. § (1) bekezdése értelmében a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság védő kirendeléséről határoz, ha a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, és a terheltnek vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személynek nincs meghatalmazott védője. A kirendelés alapján a védőként eljáró ügyvéd kijelölése az eljáró bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság székhelye szerint illetékes területi ügyvédi kamara feladata.

A (2) bekezdés értelmében a kijelölés céljából a védő kirendeléséről szóló határozatot az (1) bekezdés szerint illetékes területi ügyvédi kamarával is közölni kell.

A (3) bekezdés értelmében a területi ügyvédi kamara a védő kijelölését olyan információs rendszer működtetésével végzi, amely lehetőség szerint biztosítja a kijelölés azonnaliságát és a kijelölt védők tényleges elérhetőségét.

A 9/2018. (V. 25.) MÜK szabályzat a védő kijelöléséről az alábbiak szerint rendelkezik.

5.3. A területi ügyvédi kamara a Magyar Ügyvédi Kamara közreműködésével a védő kijelölését a kirendelhető védők jegyzékéből, illetve az ügyeleti névjegyzékből elektronikus úton, olyan információs rendszer működtetésével végzi, amely haladéktalanul, de legkésőbb a kirendelő hatóság megkeresésétől számított egy órán belül biztosítja a kijelölést.

6.1. A Magyar Ügyvédi Kamara a kirendelt védő kijelölését segítő központi informatikai rendszert működtet.

6.2. A területi ügyvédi kamara a központi informatikai rendszer, valamint a büntetőeljárás kirendelő hatóság közlése alapján külön nyilvántartást vezet a védőkijelölésről és az ahhoz kapcsolódó védőkirendelésről annak érdekében, hogy az Üttv. 36. § (6) bekezdésében írt kötelezettségének eleget tudjon tenni, és egyben nyomon tudja követni azt, hogy a kijelölési rendszer működése megfelelően szolgálja-e a terhelti jogok érvényesülését.

A Be. 46 § (1)-(3) bekezdéséből, valamint a 9/2018. (V. 25.) MÜK szabályzat 5.3, 6.1 és 6.2 pontjából kifolyólag először a büntetőügyben eljáró hatóság észleli, hogy az eljárás alá vont személy számára védő kirendelése kötelező. Ez az észlelés a bejelentés alapján megtörtént, a nyomozó hatóság a fiatalkorú terhelték javára a Be. 682 § (1) bekezdése alapján védő kirendelését kezdeményezte az elektronikus rendszeren keresztül 2021. 07. 31. napján 5 óra 34 perckor, azonban a vonatkozó jogszabályok szerint ez legfeljebb a kirendelhető védő kijelölésére vonatkozhatott, minthogy a védőt a Kamara csak kijelöli, a kirendelésre már a büntetőügyben eljáró hatóság kerít sort.

A Magyar Ügyvédi Kamara által működtetett elektronikus rendszer kirendelt védőnek az eljárás alá vont ügyvédet jelölte ki. A kijelölés tényéről 5 óra 40 perckor a kirendelést kérő hatóságot, később pedig az eljárás alá vont ügyvédet is értesítette. A kijelölés ténye azonban még nem keletkeztet védői jogosultságokat és kötelezettségeket figyelemmel a kijelölés kifejezetten erre vonatkozó formaszövegére. Szükséges megjegyezni továbbá, hogy a Magyar Ügyvédi Kamarától kapott elektronikus értesítés még azt sem tartalmazza, hogy a kijelölésre csupán a kirendelést vállaló ügyvédek névjegyzékéből, vagy az ügyeletet is vállaló kirendelhető ügyvédek névjegyzékéből került-e sor. Vagyis önmagában az értesítés még nem utal halaszthatatlan nyomozati cselekményre.

Ezt a Be. 46 § (4) bekezdés a) pontja alapján a védő kirendelésének kell követnie, ez hozza létre a kirendelt védői tisztséget és erről a Kamarát és a védőt is értesíteni kell a Be. 46 § (1)-(2) bekezdése alapján. Megállapítható azonban, hogy a sikertelen telefonhívást követően a Soproni Rendőrkapitányság nem hozott/küldött kirendelésről szóló határozatot sem az eljárás alá vont ügyvédnek, sem a Kamarának, amit a fentiekben kifejtettek szerint a Magyar Ügyvédi Kamara rendszerén keresztül érkező értesítés nyilvánvalóan nem pótol. Ennek megfelelően a fegyelmi Tanács alaposnak találta az eljárás alá vont ügyvéd azon védekezését, hogy a 2021. július 31. napján reggel 6:13-kor sikertelen telefonhívást követően átvett elektronikus értesítésből nem kellett egyértelműen arra következtetnie, hogy a telefonhívásnak és az elektronikus értesítésnek köze van egymáshoz, és mindez ráadásul még kirendelt védői feladatokat is keletkeztet. Rámutat ugyanakkor a Fegyelmi Tanács, hogy a fentebb kifejtettek alapján nemcsak a hívót, hanem a hívottat is együttműködési kötelezettség terheli. Amennyiben – akár az első, akár a Be. által előírt 1 órán belül többszöri – telefonhívás valamelyikének sikeressége esetén az ügyvéd arról értesül, hogy őt a nyomozó hatóság védőként rendelte ki halaszthatatlan nyomozati cselekményhez – bár erről még a konkrét kirendelő határozatot például még nem kapta meg – úgy az együttműködési kötelezettség

folytán az ügyvédnek készen kell állnia feladatai teljesítésére akkor is, ha formálisan a kirendelő határozat kézhez vételének hiányában a Be. szerint még nem minősülhet védőnek.

Mindazonáltal jelen esetben az eljárás alá vont ügyvéddel való kapcsolat-felvételi kísérlet nem felel meg a Be. 47 § (1) bekezdés c) pontjának és az (1a) bekezdésének, továbbá az sem vitatott tényállási elem, hogy a Be. 46 § (4) bekezdése szerint szükségessé váló kirendelő határozat nem csupán késett, hanem el sem készült az eljárás alá vont ügyvéd javára.

Az Üttv. 36 § (2) bekezdése értelmében a kirendelt ügyvéd köteles az ügyben eljárni, a hatóság, a nyomozó hatóság, az ügyészség, a közjegyző és a bíróság (e fejezetben a továbbiakban együtt: hatóság) idézésének eleget tenni, továbbá a terhelttel, illetve ha az ügy természete lehetővé teszi, a képviselt személlyel a kapcsolatot késedelem nélkül felvenni. Az Üttv. 107 § a) pontja értelmében fegyelmi vétséget követ el az ügyvédi tevékenységet gyakorló, szüneteltető vagy az ügyvédi tevékenység felfüggesztése alatt álló kamarai tag vagy nyilvántartásba vett természetes személy, ha az ügyvédi tevékenység gyakorlása során az e tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, a Magyar Ügyvédi Kamara Alapszabályában és a területi kamara alapszabályában (a továbbiakban együtt: alapszabály), vagy etikai szabályzatban meghatározott köteleességét szándékosan vagy gondatlanságból megszegi.

Jelen esetben kirendelő határozat kézbesítésére és idézésre sem került sor. A Magyar Ügyvédi Kamara rendszerén keresztül érkező elektronikus üzenet pedig nem tartalmazta a terhelt/képviselt személy nevét/adatait. Ekként az eljárás alá vont ügyvéd terhére a fegyelmi eljárás alapjául megjelölt cselekmény nem róható fel, őt a Fegyelmi Tanács álláspontja szerint még a gondatlanság legkisebb foka sem terheli.

Eljárás alá vont ügyvéd indítványozta a büntetőeljárás iratainak beszerzését a ... Rendőrkapitányságtól. Tekintettel azonban arra a nem vitás tényre, hogy védő kirendelésére a kijelölést követően a ... Rendőrkapitányság részéről nem került sor – és túlnyomó részben ez az indok vezetett a fegyelmi eljárás megszüntetéséhez – ezért ezt a bizonyítási indítványt, mint szükségtelent, a Fegyelmi Tanács elutasította. Rámutat továbbá a fegyelmi tanács, hogy a 2021. szeptember 22. napján kelt észrevételében az eljárás alá vont ügyvéd a bejelentésben foglalt tényállást túlnyomó részben nem vitatta, tehát a tényállás ennél részletesebb tisztázása ezen okból is szükségtelen.

A 9/2018. (V. 25.) MÜK szabályzat 6.4 pontja kapcsán a Fegyelmi Tanács felveti a fegyelmi eljárással érintett jogterület szabályozatlanságát. A Magyar Ügyvédi Kamarától a kirendelésre történő kijelölés kapcsán érkező értesítés adathiányos, és azt mindenképpen célszerű lenne belefoglalni, hogy az ügyvéd kijelölésére az ügyeleti nyilvántartásból került sor. Ez ugyanis utalhatna arra, hogy halaszthatatlan nyomozati cselekmény miatt az ügyvédnek szükséges lenne mihamarabb felvennie a kapcsolatot a kijelölést kérő hatósággal akkor is, ha időközben kirendelésről szóló határozatot nem kapott. Szabályozatlan továbbá a kapcsolattartás módja is. A Be. 47 § (1a) bekezdése csak a nyomozó hatóság vonatkozásában tartalmaz olyan előírást, hogy mennyi időn keresztül kell a kapcsolatteremtéssel próbálkoznia halaszthatatlan nyomozati cselekmény esetén, azonban arra nézve éppen az ügyelet/készenlét fogalmának az ügyvédi szabályozásba való hiányos átültetése okán egyáltalán nincs arra rendelkezés, hogy az ügyvédet milyen cselekmények is kötelezik. Az elektronikus értesítések/kirendelések/idézesek a tárhelyen keresztül kerülnek megküldésre, az általános szabályok pedig napokkal későbbi átvételt is lehetővé tesznek – ami nyilvánvalóan ellentétes a büntetőeljárás azon érdekeivel, hogy a halaszthatatlan nyomozati cselekmények mihamarabb elvégzésre kerüljenek.

Mindezek alapján a Fegyelmi Tanács a fegyelmi eljárást az Üttv. 131 § (3) bekezdés b) pontja alapján megszüntette.

Az eljárási költségek viseléséről szóló rendelkezés az Üttv. 131 § (3) bekezdésén és a FESZ 40.2.a) pontján alapul.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Üttv. 135 § (1)-(6) bekezdésein alapul.

Győr, 2022. március 11.

Jogerős: 2022.04.17.